

Lev

Chapter 6

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: 1
Na-akanena Yahwe kwa-Musa kwama akisema
[H1696](#) [H3068](#) [H0413](#) [H4872](#) [H0559](#)

Bwana akamwambia Mose:

וַיִּכְחַשׁ נַפְשׁוֹ כִּי בְּפִקּוּדֵי בֵּיתוֹהָ וּמַעֲלָה מֵעַל תִּחְטָא 2
Nafsi wakati itatenda-dhambi na-imekiuka kosa
[H3584](#) [H5315](#) [H2398](#) [H4603](#) [H4604](#) [H3068](#)
אוּ בְּפִקּוּדֵי אֱמִיתוֹ: 3
au kwa-wizi au ya-mkono kwa-dhamana au-
[H1498](#) [H3027](#) [H8667](#) [H6487](#) [H5997](#)
amemdhulumu jirani-yake -
[H6231](#) [H0853](#) [H5997](#)

"Kama mtu yeyote akitenda dhambi, naye si mwaminifu kwa Bwana kwa kumdanganya jirani yake kuhusu kitu fulani alichokabidhiwa, au kimeachwa chini ya utunzaji wake, au kimeibwa, au kama akimdanganya,

אוּ-מִצָּא אֶבְדָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל-שִׁקְרָהּ 3
Au-amepata kilichopotea na-amedanganya kuhusu-hicho uongo juu-ya
[H4672](#) [H0009](#) [H3584](#) [H7650](#) [H8267](#)
עַל-אֶחָת מִכֹּל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה הָאָדָם לְחֹטָא: 4
juu-ya moja kutoka-yote ambayo-atafanya mtu kutenda-dhambi ndani-yao
[H0259](#) [H3605](#) [H0120](#) [H2398](#) [H2007](#)

au akiokota mali iliyopotea na akadanganya, au kuapa kwa uongo, au kama akitenda dhambi yoyote ambayo watu waweza kuitenda;

וְהָיָה כִּי-יִחְטָא וְהָשִׁיב אֶת-הַנִּזְלָה 4
Na-itakuwa wakati-ametenda-dhambi na-ana-hatia atarudisha - kilichoporwa
[H1961](#) [H2398](#) [H0816](#) [H7725](#) [H0853](#) [H1500](#)
אֲשֶׁר-נָזַל אֵלָיו אֶת-הַדְּחֹלָה 5
ambacho alipora au dhuluma ambayo alidhulumu au - amana
[H1497](#) [H0853](#) [H6233](#) [H6231](#) [H0853](#) [H6487](#)
אֲשֶׁר-הִפְקֵד אֵלָיו אֶת-הַפְּקָדִים 6
ambayo aliwekwa-amana naye au - ambacho alipata
[H6485](#) [H0854](#) [H0853](#) [H0009](#) [H4672](#)

wakati akitenda dhambi hizo na kuwa mwenye hatia, ni lazima arudishe kile alichokuwa amekiiba au amekichukua kwa dhuluma, au alichokuwa amekabidhiwa, au mali iliyokuwa imepotea akaipata,

5 אוּ מִכֹּל אֲשֶׁר-יִשְׁבַּע עָלָיו לְשָׂקָר וְשָׁלַם אֹתוֹ
 hicho na-atalipa kwa-uongo juu-yake ataapa ambayo- kutoka-yote Au
[H0853](#) [H8267](#) [H7650](#) [H3605](#)

בְּרֵאשִׁי וְחִמְשָׁתָיו יִסַּף עָלָיו לְאֲשֶׁר הוּא לְוֵ
 ni-yake yeye kwa-ambaye juu-yake ataongeza na-sehemu-ya-tano-yake kwa-thamani-yake
[H1931](#) [H3254](#) [H2549](#)

יִתְנַנֵּי בְּיוֹם אֲשַׁמְתּוּ:
 atampa katika-siku ya-hatia-yake
[H5414](#) [H3117](#) [H0819](#)

au chochote alichokuwa amekiapia kwa uongo. Lazima akirudishe kikamilifu, na aongeze sehemu ya tano ya thamani yake, vyote ampe mwenye mali siku ile anapeleka sadaka yake ya hatia.

6 וְאֵת-אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אֵיל־כֹּדוּדִים מִן-הַצֹּאן
 Na-hatia-yake ataleta kwa-Yahwe kondoo-dume kutoka-asiye-na-dosari kondoo
[H0853](#) [H0817](#) [H0935](#) [H3068](#) [H8549](#) [H6629](#)

בְּעֶרְכָּךָ לְאֲשָׁם אֶל-הַכְּהֵן:
 kwa-tathmini-yako kwa-sadaka-ya-hatia kwa-kuhani
[H6187](#) [H0817](#) [H0413](#) [H3548](#)

Kisha kama adhabu lazima amletee kuhani, yaani kwa Bwana, kama sadaka yake ya hatia, kondoo dume asiye na dosari na mwenye thamani kamili kutoka kundi lake.

7 וְכִפַּר נַאֲתָפָנִישׁוֹ עָלָיו הַכְּהֵן לְפָנֵי יְהוָה וְנִסְלַח לּוֹ
 Na-atafanya-upatanisho kwa-ajili-yake kuhani mbele-ya Yahwe na-atasamehewa yeye
[H0819](#) [H3068](#) [H6440](#) [H3548](#) [H5545](#)

עַל-אֶת-מֹכַל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לְאֲשָׁמָה בָּהֶ: ֑
 kwa-ajili-ya moja kutoka-yote ambayo-atafanya kwa-hatia ndani-yake
[H0259](#) [H3605](#) [H0819](#)

Kwa njia hii kuhani atafanya upatanisho kwa ajili yake mbele za Bwana, naye atasamehewa kwa kosa lolote katika mambo hayo aliyoyatenda yaliyomfanya kuwa na hatia.”

8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מוֹשֶׁה לֵאמֹר:
 Na-akanena kwa-Yahwe akisema Musa
[H1696](#) [H3068](#) [H0413](#) [H4872](#) [H0559](#)

Bwana akamwambia Mose:

9 צֹו אֶת-אַהֲרֹן וְאֶת-בָּנָיו לְאֹמֵר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה
 Amuru - Haruni na-wanawe akisema Hii ni-sheria ya-sadaka-ya-kuteketezwa
[H6680](#) [H0853](#) [H0175](#) [H0853](#) [H0559](#) [H2063](#) [H8451](#)

הָוּא עַל-הָעֹלָה מִמֹּתוֹ מִזְבַּח עַל-הָעֹלָה מִזְבַּח עַל-הָעֹלָה
 hiyo sadaka-ya-kuteketezwa juu-ya mahali-pa-moto juu-ya madhabahu yote-
[H1931](#) [H4169](#) [H4196](#) [H3605](#) [H3915](#)

עַד-הַבֹּקֶר וְאֵשׁ מִזְבַּח תּוֹקֵד בּוֹ:
 hadi-asubuhi na-moto wa-madhabahu utawashwa juu-yake
[H5704](#) [H1242](#) [H0784](#) [H4196](#) [H3344](#)

“Mpe Aroni na wanawe agizo hili: ‘Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa: Sadaka ya kuteketezwa itabaki kwenye moto juu ya madhabahu usiku kucha, mpaka asubuhi, nao moto lazima uwe unaendelea kuwaka juu ya madhabahu.

בְּשֵׂרוֹ mwili-wake H1320	עַל- juu-ya	וּלְבָשׁ atavaa H3847	בָּדִי ya-kitani H0906	וּמְכֹנְסֵי- na-suruuli- H4370	בָּדִי la-kitani H0906	מָדִי vazi-lake H4055	הַכְּהָן kuhani H3548	וּלְבָשׁ Na-atavaa H3847	10
עַל- juu-ya	הַעֲלָה sadaka-ya-kuteketezwa	אֶת- -	הָאֵשׁ moto H0853	תֹּאכַל imekula H0398	אֲשֶׁר ambayo	הַדִּישׁ majivu H1880	אֶת- -	וְהָרִים na-atainua H0853	
			הַמְזֻבָּח: madhabahu H4196	אֲצֵל karibu-na H0681	וְשָׂמוּ na-atayaweka	הַמְזֻבָּח madhabahu H4196			

Kisha kuhani atavaa mavazi yake ya kitani, pamoja na nguo za ndani za kitani mwilini wake, na aondoe majivu ya sadaka ya kuteketezwa ambayo moto umeteketiza juu ya madhabahu, na kuyaweka kando ya madhabahu.

אֶל- kwa- H0413	הַדִּישׁ majivu H1880	אֶת- -	וְהוֹצִיא na-atatoa H3318	אֲחֵרִים engine H0312	בְּנָדִים mavazi	וּלְבָשׁ na-atavaa H3847	בְּנָדִי mavazi-yake	אֶת- -	וּפְשֵׁט Na-atavua H6584	11
						טְהוֹר: safi H2889	מְקוֹם mahali H4725	אֶל- kwa- H0413	לְמִתְנָה ya-kambi H4264	מִתּוֹיָן nje H2351

Kisha atayavua mavazi haya na kuvaa mengine, naye achukue yale majivu nje ya kambi na kuyapeleka mahali palipo safi kwa kawaida ya ibada.

וּבֵעֵר na-atawasha H3518	תִּכְבֶּה utazimwa H3808	לֹא si H3808	בּוֹ juu-yake	תֹּקַד- utawashwa- H3344	הַמְזֻבָּח madhabahu H4196	עַל- juu-ya	וְהָאֵשׁ Na-moto H0784	12	
הַעֲלָה sadaka-ya-kuteketezwa	עָלֶיהָ juu-yake	וְעָרָף na-atapanga	בְּבֹקֶר asubuhi H1242	בְּבֹקֶר kila-asubuhi H1242	עֵצִים kuni H6086	הַכְּהָן kuhani H3548	עָלֶיהָ juu-yake	וְהִקְטִיר na-atafukiza H8002	
			הַשְּׁלָמִים: ya-dhabihu-ya-amani H8002	חֶלְבִי mafuta H2459					

Moto ulio juu ya madhabahu lazima uwe unaendelea kuwaka, kamwe usizimike. Kila asubuhi kuhani ataongeza kuni na kupanga sadaka ya kuteketezwa juu ya moto, na kuteketeza mafuta ya sadaka za amani juu yake.

ס ¶	תִּכְבֶּה: utazimwa H3518	לֹא si H3808	הַמְזֻבָּח madhabahu H4196	עַל- juu-ya	תֹּקַד utawashwa H3344	תָּמִיד daima H8548	אֵשׁ Moto H0784	13
--------	---	------------------------------------	--	----------------	--	---	---------------------------------------	----

Moto lazima uendelee kuwaka juu ya madhabahu mfululizo, kamwe usizimike.

יְהוָה Yahwe H3068	לְבֵנֵי mbele-ya H6440	אַחֲרָיו wa-Haruni H0175	בְּנֵי- wana-	אֲתָהּ hiyo H0853	תִּקְרֶב kuleta H7126	הַמְנַחָה ya-sadaka-ya-nafaka H4503	תּוֹרַת ni-sheria H8451	וְזֹאת Na-hii H2063	14
						הַמְזֻבָּח: madhabahu H4196	בְּנֵי mbele-ya H6440	אֶל- kwa- H0413	

“Haya ndiyo masharti ya sadaka ya nafaka: Wana wa Aroni wataileta mbele za Bwana, mbele za madhabahu.

15
 תַּמְנָחָה wa-sadaka-ya-nafaka H4503
 מִסְלָת kutoka-unga-laini H5560
 בְּקִמְצוֹ kwa-konzi-yake H7062
 מִמָּוְנוֹ kutoka-kwake
 וְהָרִים Na-atainua

וְהִקְטִיר na-atafukiza
 תַּמְנָחָה sadaka-ya-nafaka H4503
 עַל- juu-ya
 אֲשֶׁר ambao
 תִּלְבְּנָה ubani H3828
 כָּל- yote- H3605
 וְאֵת na- H0853
 וּמִשְׁמָנָה na-mafuta-yake H8081

לִיהוָה: kwa-Yahwe H3068
 אֲזָכְרָתָה sehemu-ya-kumbukumbu H0234
 נִיחָח nzuri H5207
 רֵיחַ harufu H7381
 הַמְזִבָּחַ juu-ya-madhabahu H4196

Kuhani atachukua konzi ya unga laini na mafuta, pamoja na uvumba wote ulioko juu ya sadaka ya nafaka, ateketeze sehemu ya kumbukumbu juu ya madhabahu kama harufu nzuri ya kumpendeza Bwana.

16
 תִּאָכַל italiwa H0398
 מִצֹּת isiyotiwa-chachu H4682
 וּבָנָיו na-wanawe
 אַהֲרֹן Haruni H0175
 יֹאכְלוּ watakula H0398
 מִמָּוְנוֹ kutoka-kwake
 וְהִנֹּתְרָת Na-iliyobaki H3498

יֹאכְלוּהָ: wataila H0398
 מוֹעֵד ya-mkutano H4150
 אֶהֱלֵ- wa-hema- H0168
 בְּחֶצֶר katika-ua
 קָדִישׁ patakatifu H6918
 בְּמַקְוֹם katika-mahali H4725

Aroni na wanawe watakula sehemu iliyobaki, lakini italiwa bila kutiwa chachu mahali patakatifu, nao wataila kwenye ua wa Hema la Kukutania.

17
 קָדִישׁ takatifu H6944
 מֵאֲשֵׁי kutoka-sadaka-zangu-za-moto H0801
 אֶתְּהָ hiyo H0853
 נִתְּוָה nimewapa H5414
 חֶלְקֶם sehemu-yao
 חֲמִיץ chachu
 תֵּאָכְלָה itaokwa H0644
 לֹא Si H3808

וְכַאֲשֵׁם: na-kama-sadaka-ya-hatia H0817
 כַּחֲשָׂאת kama-sadaka-ya-dhambi
 הִוָּא hiyo H1931
 קָדְשִׁים sana H6944

Kamwe haitaokwa na chachu; nimewapa kama fungu lao la sadaka iliyotolewa kwangu kwa moto. Ni takatifu sana, kama vile ilivyo sadaka ya dhambi na ya hatia.

18
 לְדִרְתֵיכֶם kwa-vizazi-vyenu H1755
 עוֹלָם ya-milele H5769
 חֶקֶר amri- H2706
 יֹאכְלֶנָה ataila H0398
 אַהֲרֹן wa-Haruni H0175
 בְּבִנְיֹ מִיּוֹנוֹ miongoni-mwa-wana
 זָכָר dume H2145
 כָּל- Kila- H3605

פָּ atakuwa-mtakatifu H6942
 וְיִקְדִישׁ: wao
 בָּהֶם atagusa H5060
 יִנַּע
 אֲשֶׁר- ambaye-
 כָּל kila-mtu H3605
 יְהוָה za-Yahwe H3068
 מֵאֲשֵׁי kutoka-sadaka-za-moto H0801

Kila mwanaume mzao wa Aroni aweza kuila. Ni fungu lake la kawaida la sadaka zilizotolewa kwa Bwana kwa moto kwa vizazi vijavyo. Chochote kinachozigusa kitakuwa kitakatifu.”

19
 לְאֹמֵר: akisema H0559
 מוֹשֶׁה Musa H4872
 אֶל- kwa- H0413
 יְהוָה Yahwe H3068
 וַיְדַבֵּר Na-akanena H1696

Tena Bwana akamwambia Mose,

20 זָהּ קָרְבֵן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר- יִקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם
 Hii ni-sadaka ya-Haruni na-wanawe ambayo- wataleta kwa-Yahwe katika-siku
[H0175](#) [H0175](#) [H0175](#) [H3117](#) [H3068](#) [H7126](#) [H2088](#)

הַמְּשַׁח אֶת־ אֶתֹו עֲשִׂירֶת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד
 ya-kutiwa-mafuta-kwake yeye sehemu-ya-kumi ya-efa unga-laini sadaka-ya-nafaka daima
[H0853](#) [H4886](#) [H0853](#) [H4886](#) [H0853](#) [H4886](#) [H0853](#) [H4886](#) [H8548](#) [H4503](#) [H5560](#) [H0374](#) [H6224](#)

מִחֲצִיתָהּ בְּבֹקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרְבֹ: מִחֲצִיתָהּ
 nusu-yake asubuhi nusu-yake jioni
[H6153](#) [H4276](#) [H1242](#) [H4276](#)

“Hii ni sadaka ambayo Aroni na wanawe wanapaswa kuleta kwa Bwana siku atakapotywa mafuta: sehemu ya kumi ya efa ya unga laini kama sadaka ya kawaida ya nafaka. Nusu yake ataitoa asubuhi na nusu nyingine jioni.

21 עַל- מִחְכָּת בְּשֶׁמֶן תַּעֲשֶׂה מַרְבֶּכֶת תְּבִיאֶנָּה תְּפִינִי
 Juu-ya kikaango itafanywa iliyochanganywa-vizuri utaiteta vipande-vilivyookwa
[H8081](#) [H4227](#) [H8081](#) [H4227](#) [H8081](#) [H4227](#) [H8081](#) [H4227](#) [H8601](#)

מִנְחָת פְּתִים תִּקְרִיב קִיחַ נִיחֹם לַיהוָה: מִנְחָת
 sadaka-ya-nafaka ya-vipande utaleta harufu- nzuri kwa-Yahwe
[H4503](#) [H7126](#) [H7381](#) [H5207](#) [H3068](#)

Iandae kwa mafuta kwenye kikaango; ilete ikiwa imechanganywa vizuri, na utoe hiyo sadaka ya nafaka ikiwa imevunjwa vipande vipande kuwa harufu nzuri ya kumpendeza Bwana.

22 וְהִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ תַּחְתּוֹ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵתָהּ חֶקַךְ עוֹלָם
 Na-kuhani aliyetiwa-mafuta mahali-pake kutoka-wanawe atafanya amri-hiyo ya-milele
[H3548](#) [H4899](#) [H8478](#) [H4899](#) [H8478](#) [H4899](#) [H8478](#) [H4899](#) [H5769](#) [H2706](#) [H0853](#)

לַיהוָה כָּלִיל תִּקְטָר: כָּלִיל
 kwa-Yahwe itafukizwa yote
[H3632](#) [H3068](#)

Mwanawe atakayeingia mahali pake kama kuhani aliyetiwa mafuta ndiye atakayeandaa. Ni fungu la kawaida la Bwana, nalo litateketezwa kabisa.

23 וְכֹל- מִנְחָת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לָּא תֵאָכֵל: פֶּ
 Na-yote- sadaka-ya-nafaka ya-kuhani yote itakuwa si italiwa
[H3605](#) [H4503](#) [H3548](#) [H3632](#) [H1961](#) [H3808](#) [H0398](#)

Kila sadaka ya nafaka ya kuhani itateketezwa kabisa; kamwe haitaliwa.”

24 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל- מוֹשֶׁה לֵּאמֹר: וַיְדַבֵּר
 Na-akanena kwa- Yahwe akisema Musa
[H1696](#) [H3068](#) [H0413](#) [H4872](#) [H0559](#)

Bwana akamwambia Mose,

25 דַּבֵּר אֶל- אַהֲרֹן וְאֶל- בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחֲטָאֵת
 Nena kwa- Haruni na-kwa- wanawe akisema ni-sheria Hii
[H1696](#) [H0413](#) [H0175](#) [H0413](#) [H0413](#) [H0175](#) [H0413](#) [H0175](#) [H0413](#) [H1696](#)

בְּמָקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחַט הָעֹלָה תִּשְׁחַט אֲשֶׁר תִּשְׁחַט
 mahali ambapo inachinjwa sadaka-ya-kuteketezwa itachinjwa sadaka-ya-dhambi mbele-ya
[H4725](#) [H6440](#)

יְהוָה קָדֹשׁ קָדְשִׁים הוּא: יְהוָה
 Yahwe takatifu sana hiyo
[H3068](#) [H6944](#) [H6944](#) [H1931](#)

“Mwambie Aroni na wanawe: ‘Haya ndiyo masharti kwa ajili ya sadaka ya dhambi: Sadaka ya dhambi itachinjiwa mbele za Bwana mahali sadaka ya kuteketezwa huchinjiwa, ni takatifu sana.

תֵּאָכֵל	קָדַשׁ	בְּמָקוֹם	יֵאָכְלָנָהּ	אֵתָהּ	הַמְחַטָּא	הַכְהֵן	26
italiwa	patakatifu	katika-mahali	ataila	hiyo	anayetoa-sadaka-ya-dhambi	Kuhani	
H0398	H6918	H4725	H0398	H0853	H2398	H3548	

מוֹעֵד :
ya-mkutano
[H4150](#)

אֵהָל
wa-hema
[H0168](#)

בְּחֹצֵר
katika-ua

Kuhani anayeitoa ndiye atakayeikula; itakuliwa katika mahali patakatifu, katika ua wa Hema la Kukutania.

יָזָה	וְאֵשֶׁר	יִקְדָּשׁ	בְּבִשְׂרָהּ	יָנַע	אֲשֶׁר-	כָּל	27
atanyunyiza	na-ambaye	atakuwa-mtakatifu	nyama-yake	atagusa	ambaye-	Kila-mtu	
		H6942	H1320	H5060		H3605	

בְּמָקוֹם	וְתִכְבֵּס	עָלֶיהָ	יָזָה	אֲשֶׁר	הַבָּזֵד	עַל-	מִדָּמָהּ
katika-mahali	utaosha	juu-yake	atanyunyiza	ambalo	vazi	juu-ya	kutoka-damu-yake
H4725	H3526						H1818

קָדַשׁ :
patakatifu
[H6918](#)

Chochote kitakachogusa nyama yoyote ya hiyo sadaka kitakuwa kitakatifu, na kama hiyo damu itadondokea juu ya vazi, lazima uifulie mahali patakatifu.

וְאִם-	יִשְׁבֵּר	בּוֹ	תִּכְבְּשֵׁל-	אֲשֶׁר	חָרַשׁ	וּכְלִי-	28
na-ikiwa-	kitavunjwa	ndani-yake	kitapikwa-	ambacho	cha-udongo	Na-chombo-	
	H7665		H1310		H2789	H3627	

בְּמַיִם :	וְשִׁטָּף	וּמִרְק	בְּשִׁלָּה	נְחֹשֶׁת	בְּכִי	
kwa-maji	na-kishishwe	na-kisugwe	imepikwa	cha-shaba	katika-chombo	
H4325	H7857	H4838	H1310		H3627	

Chungu cha udongo kitakachopikiwa nyama lazima kivunjwe, lakini kama imepikiwa kwenye chombo cha shaba, chombo hicho kitasuguliwa na kusuuzwa kwa maji.

הוּא :	קָדַשׁ	קָדַשׁ	אֵתָהּ	יֵאָכֵל	בְּכַהֲנַיִם	זָכָר	כָּל-	29
hiyo	sana	takatifu	hiyo	atakula	miongoni-mwa-makuhani	dume	Kila-	
H1931	H6944	H6944	H0853	H0398	H3548	H2145	H3605	

Kila mwanaume katika familia ya kuhani aweza kula nyama hiyo; ni takatifu sana.

מוֹעֵד	אֵהָל	אֶל-	מִדָּמָהּ	יּוֹאֵב	אֲשֶׁר	חֲטָאָת	וְכָל-	30
ya-mkutano	hema	kwa-	kutoka-damu-yake	italetwa	ambayo	sadaka-ya-dhambi	Na-yote-	
H4150	H0168	H0413	H1818	H0935			H3605	

פ	תִּשְׂרֹף :	בָּאֵשׁ	תֵּאָכֵל	לֹא	בְּקָדַשׁ	לְכַפֵּר
¶	itachomwa	kwa-moto	italiwa	si	katika-patakatifu	kufanya-upatanisho
	H8313	H0784	H0398	H3808	H6944	

Lakini kila sadaka ya dhambi ambayo damu yake imeletwa ndani ya Hema la Kukutania kufanya upatanisho katika Mahali Patakatifu kamwe haitaliwa; lazima iteketezwe.